

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Självvärdering

Del 2. Ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Lärosäte: Kungliga Musikhögskolan i Stockholm

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 och inriktning mot arbete gymnasieskolan i undervisningsämnet **musik**.

Skriv en självvärdering för den utbildning som leder fram till den examen som utvärderas. Lärosätet ombeds att göra en så reflekterande självvärdering som möjligt genom att identifiera styrkor och utvecklingsområden samt beskriva och värdera hur dessa hanteras för att säkra att hög kvalitet nås i utbildningen. Tyngdpunkten på självvärderingen ska ligga mer på värdering än på beskrivning. Lärosätet ombeds belysa med exempel. Observera att självvärderingen ska utgå från utbildningens aktuella förhållanden vid tidpunkten för självvärderingens inlämnande. Utgå från *Vägledning för utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå* och basera självvärderingen på de bedömningsgrunder som ingår inom följande bedömningsområden:

- förutsättningar
- utformning, genomförande och resultat
- studentperspektiv
- arbetsliv och samverkan

Självvärderingen består av en del 1 som är gemensam för lärosätets ämneslärarutbildningar och den delen ska inledas med en beskrivning av hur ämneslärarutbildningarna organiseras på en övergripande nivå, se del 1. Redogör i del 1 för ämneslärarutbildningens utbildningsvetenskapliga kärna (UVK) utifrån bedömningsområdena.

Självvärderingen har även en eller flera del 2. Här redogörs för utbildningens ämnes- och ämnesdidaktiska studier utifrån bedömningsområdena. Lärosätet ska inkomma med en del 2 för varje undervisningsämne¹ som omfattas av utvärderingen vid det aktuella lärosätet.

Både i självvärderingens del 1 och 2 ska det framgå vad som är gemensamt för inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7–9 och inriktning mot arbete i gymnasieskolan samt vilka skillnader som finns. Observera att det i UKÄ:s beslut om urvalet av examensmål finns rekommendationer avseende i vilken del målen bör beskrivas. Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU) kan beskrivas både i del 1 och del 2. Redogör för VFU där det är relevant för lärosätets ämneslärarutbildning.

¹ Matematik, svenska, samhällskunskap, idrott och hälsa, bild, dans och musik.

Självvärderingens olika delar ska tillsammans ge bedömargruppen en helhetsbild av ämneslärarutbildningen vid lärosätet, utan länkar till ytterligare information. Som bilaga till självvärderingens delar ifylls även en lärartabell. Om lärosätet anser att kursplaner eller utbildningsplaner krävs för att styrka något kan dessa laddas upp i UKÄ Direkt. UKÄ ber lärosätena att vara uppmärksamma på att:

- Självvärderingen ska indelas i enlighet med angivna rubriker. Rubrikerna inklusive bedömningsgrunderna i mallarna får inte tas bort. Eventuella underrubriker kan lärosätet lägga till. Ändra inte mallarna utformning såsom marginaler.
- Del 1 ska inte överstiga 20 sidor med teckenstorlek 10,5 punkter, exklusive lärartabellen. Tillkommer gör UKÄ:s instruktioner som utgör totalt 8 sidor.
- Del 2 ska inte överstiga 15 sidor med teckenstorlek 10,5 punkter om en inriktning (årskurs 7-9 eller gymnasieskola) omfattas, eller 20 sidor med teckenstorlek 10,5 punkter om två inriktningar omfattas (årskurs 7-9 och gymnasieskola). Tillkommer gör UKÄ:s instruktioner som utgör totalt 8 sidor.
- Observera att självvärderingen INTE gäller kompletterande pedagogisk utbildning, KPU.

Förutsättningar

Personal

Bedömningsgrund:

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga/professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7–9, gymnasieskola). Relatera till ifylld och bilagd lärartabell.

Gemensamt för grundskolans årskurs 7–9 och gymnasieskolan

Specifikt för grundskolans årskurs 7–9

Specifikt för gymnasieskolan

I Del 1 har vi redovisat för den lärarkompetens som behövs för UVK (inklusive kopplingar till VFU). I denna Del 2 redogör vi för lärarkompetens som är relevant för ämnet musik och dess didaktik samt fördjupning i musik (inklusive kopplingar till VFU). Å ena sidan bidrar MPS lärare med konstnärlig och vetenskaplig kompetens till denna del av utbildningen. Å andra sidan finns höga konstnärliga specialkompetenser representerade på fem andra konstnärliga institutioner vid KMH, som ansvarar för fördjupning i musik (se "Beskrivning", Del 1). Lärarkapacitet som bifogas i medföljande lärartabell visar hur tjänster var disponerade läsåret 2017/18 och delvis planeras för 2018/19.

Personal vid MPS

Vid MPS handleds och examineras självständiga arbeten på grundnivå i första hand av disputerade lektorer, och på avancerad nivå av professor och disputerade lektorer. I sin undervisning och handledning säkerställer lektorerna både forskningsperspektiv inom ämnesdidaktiska kurser och att studenternas ämnesdidaktiska kunskaper motsvarar examensförordningen. För en närmare beskrivning av MPS-lärare med vetenskaplig kompetens, se Del 1.

MPS konstnärliga lektorer och adjunkter med sina musikaliska spetskompetenser säkerställer i sin tur att studenterna lär sig kombinera det musikaliska hantverket med betydelsefulla didaktiska verktyg. MPS har en lektor i rytmik (fram till våren 2018 två lektorer, en har avgått med pension), en i ensemblespel, en i sångmetodik och en i stråkmotodik, alla anställda tillsvidare på konstnärlig grund. Tre av dessa lektorer har musiklektorexamen. Lektorn i ensemble har, förutom ämnes- och ämnesdidaktik, ansvar för VFU-kurserna 1 och 2 (läsåret 2017/18). Därutöver har MPS sju adjunkter på konstnärlig grund med professionsrelaterad och pedagogisk kompetens. Fyra adjunkter har musiklektorexamen och tre arbetar eller har arbetat som musiklektorer inom grund- och gymnasieskolan. Institutionens adjunkter undervisar främst inom ämnet musik och dess didaktik. De som har musiklektorexamen kan även genomföra trepartssamtal i VFU-kurserna 1 och 2.

Personal vid konstnärliga institutioner

De fem konstnärliga institutionerna vid KMH ansvarar för fördjupningsdelen i utbildningens MUMU-alternativ. Dessa institutioner bär alltså ansvar för att undervisa och examinera studenten utifrån de lärandemål som finns beskrivna i tre kursplaner som gäller fördjupning i musik (termin 3: 30 hp, termin 4: 30 hp, termin 7: 15 hp; se Terminsplanering som bilaga). De konstnärliga institutionerna ansvarar för hälften av högskolepoängen i dessa kurser, medan MPS ansvarar för ämnesdidaktiska moment samt hela kursen *Självständigt arbete, grundnivå inom lärarprogram* (15 hp, termin 7). Det ska tilläggas att lärare från konstnärliga institutioner, tillsammans med lärare från MPS, också undervisar i ämnes- och ämnesdidaktiska kurser i musik, där deras expertkunskap är viktig för att studenten ska nå lärandemålen.

I den bifogade lärartabellen, som till största del beskriver hur läsåret 2017/2018 såg ut, redovisas totalt 19 konstnärligt undervisande lärare med tillsvidareanställning vid konstnärliga institutioner (samt två med tidsbegränsad anställning). Viktigt att beakta är att antalet studenter som blir antagna till MUMU-alternativet varierar från år till år inom de fyra fördjupningsprofilerna beroende på söktryck och konkurrens, vilket påverkar institutionernas utbildningsuppdrag i antal helårsstudenter. Nedan redovisas att ämneslärarstudenterna inom sina respektive fördjupningsprofiler har tillgång till en bred kompetensbas, vilket möjliggörs av de konstnärliga kandidat- och masterprogrammets närvaro vid lärosätet:

- Instrument/sång och ensemble (35 studenter läsåret 2017/18)
  - KK: en professor i instudering, en lektor i barockviolin samt en adjunkt (i slagverk)
  - JZ: två lektorer i elgitarr, en lektor i sång, en lektor i trumset samt fem adjunkter (i kontrabas/elbas/ensemble, sång, piano, gitarr och ensemble)
- Kör (4 studenter läsåret 2017/18)
  - KDM: två professorer i kördirigering
- Musikteori (3 studenter läsåret 2017/18)
  - KDM: en professor och en lektor i musikteori
- Musik- och medieproduktion (8 studenter läsåret 2017/18)
  - MoM: fem adjunkter i musik- och medieproduktion

Ytterligare en tillgång är timplärare som finns både vid MPS och övriga institutioner. Dessa möjliggör undervisningsområden som inte stöds av fast anställda lärare – t.ex. speciella musikinstrument för studenternas fördjupningsdel samt kulturell mångfald och arbete med nyanlända.

Övergripande värdering

Vi bedömer att vi har god sammanlagd kompetens som står relativt väl i proportion till utbildningens volym. I olika delar av ämneslärarutbildningen producerar en heltidslärare olika antal helårsstudenter (läsåret 2017/18: UVK 41,5; VFU 40,9; ämne och ämnesdidaktik 19,8; fördjupning 11,9). Detta visar att det är speciellt det konstnärliga ämnesdjupet i musik som har ett högre pris i utbildningen, vilket också återspeglas i regeringens regleringsbrev avseende universitet och högskolor. Enligt Ladok hade ämneslärarutbildningen våren 2018 sammantaget 132 registrerade studenter, varav 124 studenter var registrerade på MUMU-alternativet.

Det stora antalet lärare som är involverade i ämneslärarutbildningen innebär utmaningar inte bara för administration och praktisk samordning, utan också i kvalitetsutvecklingsarbetet. Lärare med spetskompetens värnar ämnesdjup, men kan sakna helhetssyn på lärarutbildningens komplexitet och den yrkesunika kompetens som en musiklärare ska utbildas för. Två förändringar som nyligen genomförts har betydelse för att möta dessa utmaningar. För det första har KMH fr.o.m. sommaren 2018 en ny organisation som med en genomtänkt mötesstruktur ska förstärka kommunikationen mellan institutionerna, vilket också innebär bättre möjligheter att samordna ämneslärarutbildningens MUMU-alternativ. För det andra har vi inom MUMU en ny struktur där fördjupningens innehåll har fördelats över sex terminer (i stället för tre), vilket beräknas resultera i tätare samtal mellan huvudutbildaren MPS och övriga institutioner, och därmed stärka kvalitetsutvecklingen.

Lärarnas kompetensutveckling vid KMH beskrivs i Del 1, avsnitt "Utbildningsmiljö".

Förutsättningar

Utbildningsmiljö

Bedömningsgrund:

Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7–9, gymnasieskola).

Gemensamt för grundskolans årskurs 7–9 och gymnasieskolan

Specifikt för grundskolans årskurs 7–9

Specifikt för gymnasieskolan

Utbildningsmiljön har redovisats i Del 1.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

1. För ämneslärarexamen med **inriktning mot arbete i årskurs 7–9** ska studenten

- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl överblick över ämnesstudiernas huvudområde som fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

För ämneslärarexamen med **inriktning mot arbete i gymnasieskolan** ska studenten

- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7–9, gymnasieskola).

Gemensamt för grundskolans årskurs 7–9 och gymnasieskolan

Specifikt för grundskolans årskurs 7–9

Specifikt för gymnasieskolan

Brett kunnande

För en musiklärare utgörs ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen till stor del av praktiska musikaliska kunskaper, och det är således under Mål 1 som vi kan lyfta fram konstnärliga kvaliteter i våra utbildningar. Att utbildningen säkerställer ett *brett kunnande* inom musik blir tydligast genom progressionen av kurser som inkluderar examinerande moment för ensemblespel: här examineras varje student inte bara för sina musikaliska arrangemang och sitt didaktiska kunnande, utan också för sitt spel på fyra olika instrument (piano/keyboard, gitarr, elbas, trumset) och sång. Exempelvis under den första vårterminen ges kursen *Musikdidaktik, musik- och medieproduktion* (15 hp, termin 2) som av flera examinerande moment inkluderar tre som är relevanta för Mål 1:

1. *Gruppledningsprov*. Efter övningar med en lärarvald låt väljer varje student själv ut en låt, arrangerar den, spelar in den (i GarageBand-programvara), skapar en video för musiken (i iMovie-programvara) samt en visuell presentation (i Keynote-programvara) som hen sedan använder för

att lära ut musiken till andra studenter (med ovannämnda bandinstrument). Provet examineras av två lärare, med separata kriterier för "musikalisk och pedagogisk kommunikation" och "genomförande/slutprodukt" (samt kriterier för den pedagogiska idén och för den visuella presentationen).

2. *Sångensembleredovisning*. Studenter skapar sina egna arrangemang för en liten sångensemble och lär ut sina arrangemang till sångare under handledning av en lärare, vilket slutligen redovisas i konsertliknande form. Redovisningen examineras genom kriterier som fokuserar på "arrangemangets kvalitet" och "framförande, musikaliskt uttryck".
3. *Ensembleredovisning*. Studenten spelar upp arrangemanget från punkt 1 med sin egen ensemble. Ensemblerna kan beskrivas som roterande vilket innebär att alla studenter ska spela en låt med varje ovannämnt instrument. Momentet examineras och fritt kommenteras av en jury om fyra till fem lärare som representerar de olika instrumenten.

Ett brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde redovisas här genom att använda låtar som utgångspunkt för att visa mångsidiga kunskaper i arrangemang, olika digitala presentationsformer, ensembledidaktik, multiinstrumentalt musikerskap och musikaliskt samspel. Liknande arbetsformer förekommer även i senare kurser som *Spel, sång och ensemble 1–3* (15 hp, 15 hp, 15 hp; terminer 6, 8 och 9), fördjupade med ytterligare didaktiska och samhällsliga frågeställningar. En utmaning med dessa examinationsformer är att gruppdynamiken i ensemblearbetet påverkas av deltagarnas olika erfarenheter och skilda kunskapsnivåer inom olika instrument. Problem kan t.ex. förorsakas av obalans i studentgruppens sammansättning såsom om ett relativt stort antal studenter har gitarr som huvudinstrument.

En utvecklingsmöjlighet som vi ser i vårt sätt att hantera ett brett musikaliskt kunnande är att förstärka kritisk reflektion om vilka musikaliska traditioner, värden och kunskapssyn som kommer till uttryck. T.ex. när studenterna under det första året till stor del har fått arbeta med populärmusik, behöver detta reflekteras med hjälp av aktuell musikpedagogisk forskning för att förstå konsekvenserna angående jämställdhet, risker för konformitet, exkludering av genrer o.s.v.

Fördjupning

Att utbildningen även säkerställer väsentligt *fördjupade* kunskaper kan betraktas på två olika sätt. Å ena sidan finns det inom progressionen av de ovanbeskrivna kurserna en progressiv fördjupning som alla studenter inom alternativen MUMU och MUSU tar del av och examineras i. Å andra sidan säkerställer vi väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av ämnesområdet genom de fyra profiler som finns inom alternativet MUMU. Examinationsansvaret för dessa kurser ligger vid de KMH-institutioner som har konstnärlig expertis för respektive område (se Del 1, "Beskrivning").

Exempelvis vid Institutionen för klassisk musik (KK) uppnås fördjupade kunskaper inom ämnesområdet genom att MUMU-studenten ges individuell undervisning, erbjuds instudering (d.v.s. en ackompanjatör till sång eller soloinstrument), inbjuds till gemensamma lektioner i huvudinstrumentet och får undervisning i ensemblespel. Alla lärare besitter hög spetskompetens inom profilämnet, och det finns stora möjligheter att anpassa undervisningen efter studentens olika konstnärliga kompetenser och förutsättningar för att nå kursernas lärandemål. Muntlig reflektion kring konstnärliga frågor och den egna kunskapsutvecklingen, tillsammans med lärare och andra medstudenter, löper som en röd tråd genom

undervisningen. Studierna i profilämnet vid institutionen KK examineras med konstnärligt gestaltande prov inför jury om minst två experter inom profilämnet.

Gemensamma lektioner i huvudinstrument tillsammans med KK:s kandidatstudenter innebär en konstnärlig miljö som representerar ett väsentligt ämnesdjup. Inom andra profiler finns det liknande miljöer i form av seminarier, repetitioner och konserter. Vi har definierat detta institutionsövergripande samarbete som ett utvecklingsområde i ämneslärarutbildningen, och i revideringsarbetet eftersträvar vi att förstärka de ovanbeskrivna miljöerna i samverkan med de konstnärliga institutionerna för att säkra ett väsentligt ämnesdjup för alla MUMU-studenter.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

- 2. Visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.*

Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7-9, gymnasieskola). Om detta redogörs för i del 1 gör en hänvisning.

Gemensamt för grundskolans årskurs 7-9 och gymnasieskolan

Specifikt för grundskolans årskurs 7-9

Specifikt för gymnasieskolan

Detta mål har redovisats i Del 1.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

3. *Visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7-9, gymnasieskola). Om detta redogörs för i del 1 gör en hänvisning.

Gemensamt för grundskolans årskurs 7-9 och gymnasieskolan

Specifikt för grundskolans årskurs 7-9

Specifikt för gymnasieskolan

Måluppfyllelse för detta mål finns som progression i hela utbildningen för att säkerställa studentens färdighet och förmåga. Studenten bidrar regelbundet med reflektionsuppgifter samt deltar i olika former för gruppdiskussioner i olika UVK-, VFU- samt ämnes- och ämnesdidaktiska kurser. Det innebär att studenten inom kurserna arbetar med att omsätta och systematisera teoretiska kunskaper såväl som ämneskunskaper och färdigheter i sin roll som blivande lärare. I Del 1 har vi exemplifierat detta inom UVK, och här redovisar vi måluppfyllelse i den ämnesdidaktiska kontexten.

Ett ämnesdidaktiskt exempel på vårt arbete med Mål 3 finns i kursen *Musikdidaktik, projektledning och entreprenörskap* (15 hp, termin 6). Varje student skriver här en kort vetenskaplig text (3 hp) om ungas musikaliska lärande i relation till kurslitteratur och erfarenheter från VFU/övningsundervisning (se Del 2, Mål 4) eller annan undervisning. I texten ska studenten beskriva en eller flera elevers lärande. Studenten förbereder sitt skriftliga arbete genom att läsa forskningslitteratur (t.ex. delar av två aktuella doktorsavhandlingar i ämnesområdet) och att muntligt redovisa och reflektera över relevanta aspekter av lärande. Både den muntliga redovisningen och den slutliga vetenskapliga texten examineras. En utmaning vi identifierat i kurser som denna är att utbilda studenten till en större självständighet i att söka relevanta forskningsresultat och stödja sig mot dem för att bidra till kunskapsutveckling. I den reviderade MUMU-varianten försöker vi stärka denna aspekt för att också förbereda studenter inför sina självständiga arbeten.

Med ämnet musikterapi och musik och hälsa har MPS tillgång till undervisningsresurser som kan belysa hälsorelaterade utvecklingsområden i yrkesverksamheten. MUMU-studenternas möjlighet att självständigt tillvarata egna och andras erfarenheter ökas speciellt genom undervisning i mental träning. I kursen *Musik, fördjupning för gymnasieskolans estetiska program 1* (30 hp, termin 3) får studenterna en inblick i en metod av mental träning som rör frågor om hur mentala processer påverkar kroppen genom tankar, känslor och inre bilder. Syftet är att studenterna ska få kännedom om redskap som ger möjlighet till att arbeta med frågor kring förbättrad hälsa och livslångt välbefinnande i läraryrket. Samtidigt är dessa kunskaper viktiga för muskläraren själv i ett område som ofta kan innebära psykisk och fysisk stress. Med det tilltagande problemet av psykisk ohälsa i skolan ser vi utvecklingsmöjligheter i att stärka dessa och andra liknande kunskaper och färdigheter i utbildningen. En utmaning som vi ser framför oss är speciellt hur de ifrågakvarande praktiska förmågorna kan utvecklas inom utbildningen och mer formellt examineras.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

4. *Visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.*

Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7–9, gymnasieskola). Om detta redogörs för i del 1 gör en hänvisning.

Gemensamt för grundskolans årskurs 7–9 och gymnasieskolan

Specifikt för grundskolans årskurs 7–9

Specifikt för gymnasieskolan

Inom ämneslärarutbildningen finns det tre VFU-kurser (VFU 1: 7,5 hp; VFU 2: 7,5 hp; VFU 3: 15 hp). Dessa kurser är fördelaktiga i sitt sammanhängande omfång om 20, 20 och 40 dagar, och centrala för att studenten ska lära sig tillämpa relevant allmändidaktik och ämnesdidaktik i sin undervisning. Vi strävar efter att UVK-kurserna och de ämnesdidaktiska kurserna ska stå i nära relation till VFU-kurserna för att även skapa en nära relation mellan teori och praktik. I hela lärarutbildningen utgör denna samverkan mellan VFU och andra kurser en progression för att nå ovannämnt examensmål. Måluppfyllelse av detta färdighets- och förmåga-mål säkerställs främst i VFU-kurserna. Från detta perspektiv är speciellt följande kopplingar till övriga kurser viktiga för måluppfyllelsen (för tydlighet ersätter vi långa kursnamn med koder; se bifogad Terminsplanering):

– VFU 1 färgas av utvecklingspsykologi (FG0084), ensemblespel (FG1201, FG0084), retorik (kurs FG1081) samt ensemble- och klassrumsmetodik och digitala verktyg (FG0083).

– VFU 2 färgas av studenters profilerade fördjupningar (FG1104, FG1105): det är här som det ämnesdidaktiska djupet förväntas ta form. VFU 2 färgas också av betoningen på sociala relationer, konflikthantering och ledarskap samt specialpedagogik (FG1286).

– VFU 3 färgas av bedömning, betygsättning, utvärdering och utvecklingsarbete (FG1321).

Ett utvecklingsområde som definierats för att nå Mål 4 är att vissa ämnes- och ämnesdidaktiska kurser även presenterar ämnesinnehåll utan tillräcklig koppling till ämnets didaktik. Till exempel inom ämnesinnehåll gällande musikhistoria, musikteori, och digitala verktyg har detta uppmärksammats i kursvärderingar. I det reviderade utbildningsprogrammet har detta lett till nya kurser längre fram i utbildningen som fokuserar på ämnesdidaktik i förhållande till givna ämnesinnehåll (t.ex. Termin 7: *Musikhistoriens och musikteorins didaktik*; Termin 9: *Digitalt skapande och didaktik*). Detta stärker övergången från ämnes- och ämnesdidaktiska kurser till VFU.

För varje VFU-kurs får studenten en VFU-handledare som är lärare vid den skola där VFU genomförs. Studenten får också en VFU-lärare (anställd vid KMH) som i samband med en observerad lektion genomför ett trepartssamtal med studenten och VFU-handledaren. Inför trepartssamtalet skriver studenten en reflekterande självvärdering över sin utveckling med utgångspunkt i individuella mål, kursens lärandemål som finns i kursplanen och en professionsutvecklingsmatris. Denna matris har utarbetats vid Stockholms universitet och beskriver utvecklingsprogressioner gällande analys- och reflektionsförmåga, didaktisk kompetens samt kommunikativt och demokratiskt ledarskap. En kritik kring matrisen har varit att handledarna har uppfattat den som svår att förstå och förhålla sig till.

Efter VFU-perioden ger VFU-handledaren ett skriftligt utlåtande om studenten i VFU-rapporten. Underlag för det skriftliga utlåtandet utgörs av: förväntade studieresultat för VFU, bedömningskriterier, professionsutvecklingsmatrisen, studentens självvärdering och trepartssamtalet. Examinatorn som sätter betyg på kursen grundar sin bedömning på VFU-handledarens rapport, VFU-lärarens återkoppling från platsbesöket (med inkluderat trepartssamtal), studentens videoreflektion av ett eller fler undervisningstillfällen (beroende på kurs) samt studentens portfölj och medstudenters opponeringar av portföljtexter. Portföljen innehåller studentens inlämningsuppgifter. För examinatorns slutbedömning finns det alltså flera källor. Mot bakgrund av ovanstående är vi trygga med att examensmål 4 i självvärderingen uppfylls.

Möjligheten att visa den förmåga som Mål 4 avser förutsätter lämpliga undervisningsmiljöer med varierande didaktiska utmaningar. Därför har vi skapat en struktur där studenten får möta elever såväl i grundskolan (i första hand åk 7–9, VFU 1) som på gymnasiet (VFU 2, VFU 3), med argumentet att undervisningsbehörighet för en examinerad ämneslärare mot gymnasieskolans estetiska program i musik även gäller för grundskolans åk 1–9. En utmaning är att placera alla studenter inom gymnasieskolan under den sista VFU-perioden, vilket har med platstillgång att göra. Därtill kommer ett annat problem som avser lämpliga placeringar för de specialiserade MUMU-studenterna. Studenterna placeras på skolor för VFU genom en teknisk plattform som benämns VFU-portalen. Tillsvidare har VFU-portalen inte haft funktioner för att koppla studenterna samman med specialiserade lärare (ex. violinlärare eller pianolärare) vid olika gymnasieskolor, vilket är under utveckling.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

5. *Visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.*

Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7–9, gymnasieskola). Om detta redogörs för i del 1 gör en hänvisning.

Gemensamt för grundskolans årskurs 7–9 och gymnasieskolan

Specifikt för grundskolans årskurs 7–9

Specifikt för gymnasieskolan

Förmågan i Mål 5 kan anses som fundamental för en god lärare. Aspekter av detta viktiga Mål 5 finns redan med vid antagningen i form av ett första gruppledningsprov där den sökande redovisar sin förmåga att genom en självständigt planerad musikalisk uppgift stimulera de medsökandes lärande. Själva utbildningen genomsyras av aktiviteter och uppgifter som ska leda till att förmågan utvecklas: den kommande läraren erbjuds nya pedagogiska verktyg, musikaliskt kunnande och vetenskapliga kunskaper som förväntas stimulera elevernas lärande och utveckling. Studenten ska visa sin utvecklande förmåga redan den första terminen i en kurs som inkluderar ett musikantprojekt för och med elever.

Uppfyllelse för Mål 5 redovisas centralt i VFU, där studenten självständigt genomför undervisning. T.ex. i VFU 2 (7,5 hp, termin 5) inkluderar betygsriterier för "väl godkänd" att studenten ska "på ett väl fungerande sätt kunna planera och leda verksamhet/undervisning" och "på ett väl fungerande sätt kunna arbeta med olika kommunikativa uttrycksformer som främjar barns/elevens lärande och utveckling." Förmågan att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling stöds även av professionsutvecklingsmatrisen som finns för att stödja trepartssamtal inom VFU (se Mål 4). Matrisen inkluderar ett kriterium enligt vilket studenten "Motiverar och analyserar sina didaktiska val genom att [1] motivera, planera och leda undervisning eller verksamhet med hänsyn till barns eller elevens skiftande förmågor, intressen och behov samt med hänsyn till perspektiv som jämlikhet (klass, kön, etnicitet, sexualitet, funktionsnedsättning) [...]" och genom att [2] "stimulera barn eller elever att ta ansvar för och

reflektera över sitt eget lärande.” Vi anser att våra VFU-lärares uppmärksamhet under deras skolbesök till stor del har riktats mot förmågor som motsvarar uppfyllelse av Mål 5.

Redovisande moment för Mål 5 finns även utanför VFU, i ämnes- och ämnesdidaktiska kurser. T.ex. några veckor innan den ovan nämnda VFU 2-kursen gör studenter i kursen *Musikdidaktik, projektledning och entreprenörskap* (15 hp, termin 5) ett kursmoment som genomförs på ett högstadium. Där ska studenterna “utifrån tydliga mål och syften kunna leda ensembler i en skolsituation på ett lyhört och förtroget sätt”. Efter kursledarens introducerande lektioner väljer studenterna själva låtar som de bedömer som lämpliga för högstadieskolekollen, arrangerar materialet självständigt, innan de sedan två och två undervisar låtarna till elever i årskurs 8 på ett högstadium. Undervisningstillfället på högstadieskolan observeras inte bara av KMH:s kursledare, utan också av tre av skolans egna musiklärare som efteråt hjälper eleverna öva musiken inför en lunchkonsert på KMH där låtarna framförs i närvaro av KMH-studenterna och deras kursledare. Eleverna får slutligen ge återkoppling om undervisningen i en app, och svaren används också som underlag för en utvärdering som en av musiklärarna ger senare på KMH för ämneslärarstudenterna. I kursmomentet planerar och genomför studenterna sin undervisning självständigt, och medverkan av skolans lärare såväl som skolkonserten, elevernas återkoppling och utvärderingen säkerställer att kursmomentet bidrar till studenters förmåga att nivåanpassa sin ensembleundervisning.

En möjlig kritik mot vårt ämneslärarprogram med inriktning mot gymnasieskolan är att vissa kurser såsom den ovan nämnda även delvis vänder sig till lägre åldersgrupper. Detta beror på svårigheter att komma ut i gymnasieskolan med ett kursmoment som detta, då det tar tid från skolans planerade kursinnehåll. Förutom det behörighetsargument som framfördes ovan i samband med Mål 4, kan man dock också argumentera att sådana, gemensamt med lärarna utvärderade undervisningsprojekt på högstadienivå är viktiga för att studenterna även självständigt skulle kunna ansvara för liknande undervisning på gymnasienivå.

Övningsundervisning

Inom ämneslärarprogrammets MUMU-alternativ finns det för varje profil tre stora fördjupningskurser med rubriken *Musik, fördjupning för gymnasieskolans estetiska program* (termin 3: 30 hp; termin 4: 30 hp; termin 7: 15 hp). Alla dessa inkluderar provkoder för *Ämnesdidaktik* (10 hp, 10 hp, 5 hp) som tillsammans blir centrala för uppfyllelsen av Mål 5 inom MUMU. Kursinnehållet för ämnesdidaktik fokuserar på att framställa eget undervisningsmaterial för olika nivåer samt att utveckla pedagogiska kunskaper och metoder, vilket examineras genom fullgjord *övningsundervisning* på KMH med tillhörande undervisningsprov, muntliga och klingande redovisningar och inlämnande av skriftliga uppgifter. Studenterna ska föra dagbok för egen del för att kunna göra en reflekterande inlämningsuppgift där lärdomar från och utvecklingsmöjligheter för undervisning analyseras. I självvärderingen har vi konstaterat, att ett handledningsmoment där studenterna ger återkoppling om varandras undervisning förekommer hos vissa profiler: detta planerar vi att utveckla vidare inom alla profiler.

I övningsundervisning säkerställs måluppfyllelse för Mål 5 genom relevanta betygskriterier. Exempelvis i kurs 2 (termin 4) visar studenten bland annat “god förmåga att utveckla egna förslag till metodiska och didaktiska strategier”, “flexibilitet och god förmåga att kunna improvisera i sin lektionsplanering beroende på elevens förutsättningar och behov” samt “god förmåga att stödja eleven med samspel med hög musikalisk kvalitet”. Måluppfyllelse möjliggörs också genom hur reflektionsuppgifterna förväntas vara

strukturerade: t.ex. i musikteoriprofilen får studenter anvisningar enligt vilka "Reflektionen ska kopplas samman/förankras med de dokument från Skolverket som tagits upp i kursen. Den kan också gärna förankras i kursplanens [...] målformuleringar samt betygskriterierna i kursguiden."

Utformningen av övningsundervisningen – t.ex. som enskild undervisning eller gruppundervisning – avgörs av de didaktiska och metodiska behov som är relevanta för respektive fördjupningsområde. Detta kan exemplifieras med fördjupningsprofilen "Instrument/sång och ensemble" där en student i varje kurs ger tio undervisningstillfällen à 30 minuter per övningselev. Varje student inom ovan nämnd profil tilldelas två övningselever och undervisningen sker enskilt, alternativt i grupp om två elever. Dessutom kan det tillkomma ensemble vilket till exempel sker inom undervisning i stråk. Inom de tre andra fördjupningsprofilerna sker övningsundervisning som gruppundervisning. En utvecklingsmöjlighet som identifierats är att arbetsmängden ska bli mer likvärdig för studenter både inom såväl som mellan de olika fördjupningsprofilerna.

Övningsundervisning är ett utmärkt redskap som innebär att studenten får evaluera sin egen undervisning i realistiska undervisningssituationer. Den kan även anpassas för olika behov enligt den undervisande lärarstudentens profil och nivå: ett stort antal elever anmäler sig för övningsundervisning på KMH:s hemsida varje år (t.ex. cirka 1170 anmälningar hösten 2018), och undervisningsgrupperna formas utifrån aktuella behov gällande instrument, genre, ålder och/eller nivå. Detta gör att studentens förmåga att planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning kan utvärderas i förhållanden som den kursansvariga läraren bedömer som centrala inom ifrågavarande profil.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt i examensordningen.

Mål

6. Enligt UKÄ:s rekommendationer beskriver lärosätet måluppfyllelsen för det utvalda examensmålet i självvärderingens del 1.

Utformning, genomförande och resultat

Jämställdhet

Bedömningsgrund:

Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Redogör för hur det säkerställs att studenterna uppnår den del av examensordningens mål som gäller jämställdhet, dvs. visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7-9, gymnasieskola).

Gemensamt för grundskolans årskurs 7-9 och gymnasieskolan

Specifikt för grundskolans årskurs 7-9

Specifikt för gymnasieskolan

KMH som lärosäte arbetar kontinuerligt med jämställdhetsfrågor t.ex. genom gemensamma jämställdhetsdagar och -seminarier för personal och studenter. Dessa bidrar till en övergripande medvetenhet om jämställdhetsfrågor vid lärosätet. Som lärarkår har MPS en jämn könsfördelning (se lärartabell). Ämneslärarutbildningens speciella betoning på jämställdhetsfrågor styrs av förordningstextens krav enligt vilka studenten ska "visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten". I den målmatris som skapades 2010 för att organisera utbildningens innehåll i förhållande till förordningstexten (se Del 1, "Uppföljning, åtgärder och återkoppling") fanns detta mål explicit med i åtta av tjugo kurser. Jämställdhetsperspektiv som finns med i UVK- och VFU-kurser redovisas separat i Del 1. Här fokuserar vi på ämnes- och ämnesdidaktiska kurser.

Musikvärlden i sig har sina inbyggda jämställdhetsaspekter som ofta blivit uppmärksammade i den musikpedagogiska forskningen – t.ex. sådana som relaterar till könsstereotyper i instrumentval och könsaspekter i musikaliska lärandesituationer. Jämställdhetsproblematiken exemplifieras i utbildningens första musikhistoriemoment (*Spel, sång och musikteori*, 15 hp, termin 1) genom att lyfta fram, med stöd av relevant musikhistorisk forskning, fler kvinnliga tonsättare än det som varit vanligt i traditionell musikhistorieundervisning. I våra *Spel, sång och ensemble* -kurser 1–3 (15 hp, 15 hp, 15 hp; terminer 6, 8 och 9) finns jämställdhetsaspekten med såväl i lärares musikval som i kontinuerlig uppmuntran till att reflektera över genusaspekter i instrumentval. I kursen *Musikdidaktik, musik- och medieproduktion* (termin 2) stöds denna sistnämnda aspekt av liknande reflektioner samt praktiskt genom att låta varje student (i en grupp om sex studenter) spela på sex olika instrument enligt ett roterande schema. I utbildningen arbetar vi medvetet för att skapa trygga pedagogiska miljöer inom vilka studenter även uppmuntras till normbrytande instrumentval i sammanhang som förutsätter hög musikalisk prestation. Samtidigt diskuteras jämställdhetsaspekter kontinuerligt i dessa kurser för att medvetandegöra hur vi alla är med i att producera könsnormer i våra arbeten som lärare och musiker. (Liknande aspekter finns även

med i VFU-kurser: se Del 1.) I självvärderingsprocessen har vi identifierat ett utvecklingsbehov i hur jämställdhetsaspekter i de ovannämnda kurserna examineras: vi vet att dessa aspekter finns med t.ex. som utgångspunkter för att organisera det gemensamma arbetet, men säkerställandet genom examination behöver stärkas.

I samband med antagningsproven vid KMH har jurygrupper representation från både män och kvinnor. Detta är ett sätt att konstruktivt motverka kulturella könsstereotyper. Dessutom beaktar KMH i konsertproduktioner könsfördelning såväl på scen som i den repertoar som framförs.

Utformning, genomförande och resultat

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömningsgrunder:

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7-9, gymnasieskola).

Gemensamt för grundskolans årskurs 7-9 och gymnasieskolan

Specifikt för grundskolans årskurs 7-9

Specifikt för gymnasieskolan

Detta mål har redovisats i Del 1.

Studentperspektiv

Bedömningsgrund:

Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7-9, gymnasieskola).

Gemensamt för grundskolans årskurs 7-9 och gymnasieskolan

Specifikt för grundskolans årskurs 7-9

Specifikt för gymnasieskolan

Detta mål har redovisats i Del 1.

Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund:

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Beskriv, analysera och värdera utifrån rubrikerna nedan. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel från respektive inriktning (årskurs 7-9, gymnasieskola).

Gemensamt för grundskolans årskurs 7-9 och gymnasieskolan

Specifikt för grundskolans årskurs 7-9

Specifikt för gymnasieskolan

Detta mål har redovisats i Del 1.